

MERHABALAR SEVGİLİ MEZUNLARIMIZ, ÖĞRENCİLERİMİZ VE KONUKLARIMIZ,

Fakültemizde Sosyoloji Programının başlangıcının 80. Yılı etkinliğimize hoş geldiniz.

Bildiğiniz üzere Akara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Sosyoloji Programı ilk kez 1939-1940 öğretim yılında Felsefe Enstitüsü altında kürsü olarak kurulması ile başlamış ve 1983 yılında bağımsız bölüm kimliğine kavuşmuştur. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Sosyoloji programı, 1914 yılında ilk kez İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde başlamış olan Sosyoloji programından sonra **Türkiye'nin ikinci, Cumhuriyetin ilk** sosyoloji programıdır. Üniversitemizde Kürsü olmadan önce sosyoloji eğitimi, felsefe dersleri arasında yer alan ve SBF öğretim üyelerinden ve 1942'de DTCF Dekan Vekilliği de yapmış olan Mehmet Emin Erişirgil tarafından verilmiş olan "Sosyoloji Nazariyeleri Tarihi" dersi ile başlamıştır.

Bildiğiniz üzere, 1939 yılında Amerika Michigan Üniversitesinden Behice Boran'ın ve yine Amerika'da Chicago Üniversite'sinde Niyazi Berkes'in doktoralarını tamamlayarak DTCF sosyolojiye gelişleri Türkiye'de sosyolojinin gelişimi açısından önemlidir. Bölümün kurulmasında SBF Öğretim Üyelerinden Mehmet Emin Erişirgil'in ve özellikle de bölümün Behice Boran ve Niyazi Berkes tarafından kurulmasında dönemin Milli Eğitim Bakanı Hasan Âli Yücel'in çabası ve desteği önemlidir. Bölümümüz Boran ve Berkes üzerinden o dönem Türkiye'si ve DTCF'sinin akademik ikliminin de etkisi ile Türkiye'de yeni ve farklı bir sosyoloji anlayışının oluşmasına öncülük eder. Bu oluşuma bağlı olarak DTCF Sosyoloji Bölümü, sadece Türkiye'de değil dünyada da ses getiren çalışmalara referans oluşturacak bir "sosyoloji pratiği merkezi" haline gelir.

Üniversitemiz pek çok üniversitenin kuruluşundan farklı bir özelliğe sahiptir. Bu özelliklerden ilki, önce Fakültelerin Kurulmuş olması ve sonrasında bu fakültelerin Ankara Üniversitesi çatısı altında toplanmış olmasıdır. Bu durum Fakülte kimliğinin Üniversite kimliğinden daha önemli olmasında etkili olmaktadır. İkinci olarak da DTCF'nin kuruluş biçimi ve amacı ve ek olarak da DTCF Sosyolojinin kurucularının sosyoloji anlayışları Türkiye'de yeni ve özgün bir sosyoloji anlayışının oluşumuna zemin hazırlamış ve kısa zamanda önemli adımlar atılmıştır. Bu anlayışla gerçekleştirilen çabalar Türkiye'nin somut sorunlarına yönelen bir anlayışın yeşermesine katkı sağlamış ancak uzun soluklu olamamıştır.

DTCF Sosyoloji anlayışı Doğu-Batı ayırımına dayanmayan ancak yerel yapıyı da dikkate alarak nesnel olma çabasında olan evrensel bilim anlayışına açık bir anlayıştır. Bu anlayış o dönem DTCF çevresinde önceleri Behice Boran sonrasında ise Pertev Naili Boratav sahipliğinde çıkartılan dergilerden birine verilen ad olan, "**Yurt ve Dünya**" şiarı ile taçlandırılan anlayıştır. O dönemde DTCF çevresi tarafından çıkartılan "**Adımlar**" dergisi de yine bilimin nesnel olması ve toplum/kamu yararına hizmet etmesi gereği anlayışına dayanan bir çabanın ürünüdür. Bu anlayış sosyolojiyi "yerelliğin açmazından" kurtarıırken, salt evrenselciliğe dayanan bir "Batı merkezci" sosyolojinin yol açtığı sorunun aşılmasını da olanaklı kılmakta ve Türkiye'nin sorunlarını dünya sorunları ile buluşturabilen bir bilim anlayışına götüren bir çaba olarak değerlendirilmelidir.

DTCF Sosyolojinin kuruluş felsefesi, 1939'dan 1948 Tasfiyesine kadar olan dokuz yıllık çok kısa bir dönem devam edebilmiş ve sonrası dönemde yerini karşıt bir anlayışa bırakarak

neredeyse tamamen yok olmuştur. Dolayısıyla birçok dönemi ve hatta karşıt geleneği içinde barındıran bir tarihi olan bölümümüzün kuruluş döneminin bilim anlayışı bizim için hala önemini korumaktadır. Bizler bugünün DTCTF Sosyoloji Bölümlüleri olarak bu anlayışı yeniden yeşertmenin sorumluluğunu ve yükünü üzerimizde hissediyoruz ve bu doğrultuda üzerimize düşeni yapma çabasını sürdürmeye çalışıyoruz.

Fakültemizin mimarisinin özgünlüğünün yanı sıra bir “bellek mekânı” işlevi görmesi DTCTF’lilerin önemseydiği bir özelliktir. Bu özelliği DTCTF’lilik kimliği yani “okul kimliğinin” oluşmasında önemlidir. Bu anlamda DTCTF hem bir bellek hem de bir kimlik mekânıdır. Üniversite öğrenciliğini ve sonrası eğitimi aşamalı bir süreç olarak düşündüğümüzde liseden mezun olup henüz 17-18 yaşlarında fakülteye gelen öğrencilerin “kimliklerinin şekillenmesi” ya da “oturması” Lisans öğrenimi yıllarına rastlar. O nedenle de Lisans öğrenimi yılları insanın sonraki yaşamında önemli bir yer tutar. Dolayısıyla insan yaşamında Lisansüstü öğreniminin etkisi olsa da “büyüdüğümüz” mekân Lisans Öğretimini aldığımız mekândır. Ayrıca bazılarımız için de büyüdüğü, olgunlaştığı ve yaşlandığı Üniversite ve Fakülte aynı olabilmektedir. Bu anlamda bölümümüzün yaşının yarısından fazlasına tanıklık eden ve büyüdüğü, gençlik, olgunluk yılları bu “kimlik” mekânından geçen biri olarak bugünkü heyecanımı doğal kabul ediniz lütfen. Bu tanıklık başka kimlik mekânlarını da görerek bu mekânın daha nesnel değerlendirmesini yapabilme şansı da sunabilmektedir. Bu nedenle de karmaşık duygular içinde ve hem hüznün hem de coşku duygularını birlikte yaşıyorum şu an.

Yaşamın acımasızlığı ve gelip geçiciliği karşısında izlerimizi kaybetmeme ve birbirimize kenetlenme adına mezuniyet sonrası iletişimde olmak, dayanışma ve güzel yarınlar kurabilme açısından önemlidir. Hayat dayanışma ile paylaşım ile anlam kazanır. Bu açıdan geleceği kurarken şu anı “iyi” değerlendirmeli. Yaşamak için, paylaşmak için, dayanışmak için yarın çok geç olabilir. Kaybettiklerimiz olduğu gibi her an birilerimizin de yaşamı sonlanabileceğini unutmayalım. Bu vesile ile de doğrudan tanıdığım ve öğrencilerimizi anmak isterim. Çok genç yaşta bedenen aramızda ayrılan şair öğrencimiz Kaan İnce’yi, İbrahim Bozkurt’u, Yakup Şen’i, Enes Dursun’u ve bu etkinliğe hevesle katılmayı beklerken iki hafta önce aramızdan ayrılan sınıf arkadaşımız Doğan Öntaş’ı sevgiyle anıyorum. Ayrıca öğrenci olduğumuz dönemde genç yaşta kaybettiğimiz çok sevdiğimiz ve aramızdan ayrılışı ile bizleri acıya boğan hocamız Şevki Güler’i saygıyla anıyorum.

Bugün burada aslında üniversiteler tarafından yapılmasının önemli olduğu Mezuniyet Bilgi Sistemini oluşturulması çabasını bölüm düzeyinde gerçekleştirme başlatıyor ve kalıcılışmasını diliyoruz. Bu nedenle bu etkinliğimizin dayanışma ve özellikle de ulaşabildiğimiz mezunlarımız ile şimdiki öğrencilerimizin buluşturmanın, öğrencilerimizin geleceği açısından önemli olduğunu düşünerek bu etkinliği gerçekleştiriyoruz. Yoksul ailelerin çocuklarını okutabilmesinin giderek güçleştiği şimdilerde, siz mezunlarımızın ihtiyacı olan bölümümüz öğrencilerine ya çalıştığınız kurum aracılığıyla ya da bireysel burs sağlama konusunda yardımcı olmanız bizleri çok mutlu edecektir. Bu konuda yardımlarınızı bekliyoruz.

Programda 26 Ekim 2019 için “Söyleşi I” ve “Söyleşi II” olarak adlandırdığımız sabahki oturumlar “Deneyim Paylaşımı” olarak düşünüldü. Bu oturumlarda bölümümüzden mezun olmuş ve farklı sektörlerde çalışan mezunların deneyimlerini dinleyeceğiz. Bu deneyim paylaşımlarının gelecekteki mezunlarımızın geleceklerini planlamalarında az olsa katkı sunmasını diliyoruz.

Öğleden sonraki serbest kürsü olarak planlanan “Anı Paylaşımı” oturumumuzda ise farklı dönem mezunlarımızın öğrencilik yıllarındaki deneyim ve anılarını dinleyeceğiz. Bu anılar bir anlamda “gerçek tarih” olan ancak “tarihe geçmemiş” deneyimler açısından önemlidir. Ve bu paylaşımlar da “kimlik mekânının” bilinmeyenlerini açığa çıkarma ve o mekânın farklı dönem üyelerinin ortak deneyimleri üzerinden “yeniden hatırlatma” nedeni ile “okul kimliği inşası” açısından önemlidir.

Etkinlik kapsamında yer alan “Sembolik Mezuniyet Töreni” ile bugünkü etkinlik programımız sonlanacaktır. Bu tören mezuniyet töreninin yapılmadığı dönemlerde cüppe ve kep giyememiş mezunlarımızın böylesi bir seremoniyi deneyimlemeleri için düşünüldü.

Teşekkür

Öncelikle, Rektörlüğümüze, Dekanlığımıza ve Ankara Üniversitesi 50. Yıl Gölbaşı Yerleşkesi, SKS ve Basımevi sorumluları ve çalışanlarına teşekkür ediyoruz.

Ağaçlandırma için fidan sağlayan Ankara Orman Bölge Müdürlüğüne, ağaç dikimi sonrası kumanya desteği için Çankaya Belediyesine, teşekkür ediyoruz.

Farklı sektörde çalışan ve işlerinin yoğunluğu arasında deneyimlerini paylaşmak üzere isteğimizi kabul eden konuşmacılara ve anılarını paylaşmaya, ya da dinlemeye gelen tüm katılımcılara teşekkür ediyoruz.

Bölümümüzde düzenleme komitesinde yer alan ve almayan tüm öğretim elemanlarına ve bölümümüzün her işinin en iyi olması için çaba gösteren ve işini şevkle yapan ve bu etkinlikte de aynı çaba içinde olan bölüm sekreterimiz Ayhan Kesimen’e teşekkür ediyoruz.

Son olarak da etkinlikte görev alan öğrencilerimize teşekkürü bir borç biliriz.

Nice buluşmalar dileğiyle verimli ve keyifli paylaşımlar...

***

Etkinlik kapsamında 27 Eki 2019 tarihinde dayanışmanın kalıcı bir anısının olması amacı ile ayrıca Üniversitesi “DTCF Sosyoloji Bölümü 80. Yıl Hatırası” olarak Ankara Üniversitesi 50. Yıl Gölbaşı Yerleşkesinde 200 fidanlı “ortak bir bellek mekânı” olarak bir mezunlar ve öğrenciler ile bir ağaçlandırma çalışması gerçekleştirildi.

Etkinlik kapsamında yaptığım kısa konuşma:

Merhabalar,

Özgün yapısı ile eşi benzeri olmayan Fakültemizin, Üniversitemizin ve bölümümüzün kuruluş amacı, yeni kurulan modern Türkiye Cumhuriyeti’ne katkıda bulunacak bir bilim yuvası ve aydınlanma beşiği olmak, ürettiği bilim ve değerleri sonraki nesillere aktararak toplumu ileriye taşıyan yolda ışık olmaktır. Bölümümüzün kurucu kadroları bu misyonla görevlerine başlamış ve ne yazık ki Fakültede kalarak ışıklarını yaymaları kısa sürede engellenmiştir. Ancak bu engellemeye karşın bu misyon bölümümüz dışında filizlenmeye devam etmiştir. Şimdi o filizler mezunlarımız, şimdiki öğrencilerimiz ve geleceğin mezunları ile yeniden yeşermekte ve güçlenmektedir. “DTCF Sosyolojinin 80. Yıl Buluşması Hatırası” ormanı mezunların sonradan gelen öğrencilere emanet edebilecekleri bir geleceği “sembolize” etmesi ve elbette ki bellek mekânı olarak Fakülte’imize ek bir ortak kimlik mekânı oluşturması bakımından anlamlıdır. Üniversitemizde ve belki de Türkiye’de bir ilk olan bu hatıra ormanının oluşturulmasındaki

amaç, ortak kimlikleri güçlendirmek ve bu güçlenme ile sorunların üstesinden gelmeye katkı sunmaktır. Bizleri buluşturan bu ortaklıkların yaşanır bir dünyaya giden yol için önkoşul olduğunu unutmayalım ve bizler gibi düşünen insanların varlığını görerek umutlanalım. Çünkü yaşamak direnmektir, umutlu olmaktır. Umudun tükenmesi yaşamaktan vazgeçmek, kendini zamana teslim etmektir. Birilerinin umudunuzu azaltmasına asla izin vermeyiniz. Bu etkinliğin, deneyimlerden “umut çıkarma” konusunda az da olsa bir katkı sunması bizi mutlu edecektir. Bu yolda bu fidanların büyümesine katkılarımızla tanıklık ederken, toplumu inceleyen bilim dalımızda yaptıklarımız ve yapacaklarımız ile güzel yarınlara olan inancımızı yükseltelim. Toplumların demokratikleşmesine giden yolda ait olduğumuz bilim dalı nedeni ile en önemli sorumlulukları taşıdığımızı hep akılda tutalım. Sorumluluklarımızı yerine getirirken ilk dönem DTCF sosyoloji misyonunu öğrenip yaşatmaya çalışalım. Bu çaba yaşamı anlamlı kılacak ve umudumuzu yükseltecektir.